

ZOMBOR és VIDEKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csilhás Benő-utca 94. szám.
Kiadóhivatal: Oblát Károly könyvnyomdája.

Felváltó szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelent minden vasárnap és csütörtökön.

Dr. Drakulics Pál program beszéde.

Tisztelt Választópolgárok!
Szeretett Polgártársaim!

Ma-holnap lesz tíz esztendeje annak, hogy először léptem mint képviselőjelölt Zombor szab. kir. város választópolgárai elé, Apponyi Albert grófnak vezérlete alatt állott nemzeti pártnak zászlaját lobogtatva kezembén, a melyet akkor dicsőségesen győzelemre is vittük.

A mit a választások tisztasága érdekében akkor s azután öt évvel, a kormányhatalom és közegeknek féltelen presziójával szemben fennen hangoztattam, azt hangoztatom most is: t. i. hogy a képviselő a nép kezéből kell hogy a mandatumát nyerje, akár kormánypárti, akár ellenzéki, — s hogy a választókat semmiféle hatalmi eszközökkel nem szabad szavazatának leadásánál befolyásolni.

Ezen elvnek hamisíthatlan érvényesítésére Széll Kálmán miniszterelnökünk azonnali kormányralépte után törvényjavaslatot nyújtott be, mely törvényerőre emelkedett s ezen törvény az országgyűlés feloszlatásával immár életbe is lépett.

De Széll Kálmán nem állt meg a törvény meghozatalánál, a mely már mint ilyen és mindenki által feltétlenül követendő, hanem tudván, hogy a törvénytisztelhet náltunk nincs kelleg kifejlődve, és gyakran azok által lesz a törvény kijátszva, kiknek éppen a törvények megtartására vigyázniok kellene, — úgy az országgyűlésen elmondott beszédeiben, valamint a hatóságok fejeihez kiadott rendeleteiben számtalanszor nagy nyomatékkal hangsúlyozta, hogy a törvény rendelkezésének minden tekintetben — feltétlenül érvényt kíván szerezni, s minden visszaélést gondoskodni fog, a mennyiben ez az ő hatásköréhez tartozik; az pedig, hogy a bíróságok s a magy. kir. Curia elé utalt visszaélések megtoroltatnak, a magas m.

kir. Curia s bíróságainak erkölcsi integritása és pártatlansága eléggé biztosítja.

Ime tehát igen t. választópolgárok, hosszú idők multán a mostani választásnál először vagytok ama helyzetben, hogy sz. vazataitokat bátran, minden befolyásolás nélkül érvényesíthetitek. A tisztviselők biztosítva vannak minden mellőztetés ellen bárkire is szavaznak, a nép pedig meg van védve a hivatalos apparatus presziója s esetleges üldözötésétől, bármelyik jelöltre is adja le szavazatát.

Szavazatot tehát bátran, meggyőződések szerint, és biztosak lehettek arról, hogy a többség akarata, hamisítlanul fog érvényesülni.

Es t. polgártársaim, miként a tiszta választások biztosítása iránt láplált meggyőződésem nem változott meg azóta — a mióta a volt nemzeti párt országgyűlési tagjainak a szabadelvű pártkörbe történt belépése után magam is az országos szabadelvű párt körébe beléptem, úgy nem változtak meg egyéb elveim sem, mikor Széll Kálmán zászlaja alá sorakoztam; mert hisz éppen Széll Kálmánnak kormányraléptekor programjában lefektetett elvek azok, melyek minket volt nemzetipártiakat az ő zászlaja alá vonzottak, hogy azoknak hamisítatlan megvalósítását támogattuk.

S ime ezzel már lényegében és nagyjában jeleztem is az országos politikai kérdésekben elfoglalt álláspontomat. Széll Kálmán sokszor kifejtett programja az én programom is, az abban lefektetett elvek az én elveim is, s azért biztosak lehettek arról, hogy ha az én zászlóm diadalmasan kerül ki a választási harcából, ezen elvek megvalósításáért a legjobb örömmel küzdeni fogok.

Szükségesnek tartom azonban mégis, hogy úgy az országos érdekü actualisabb jellegű politikai, valamint szerelt városunk helyi érdekü kérdésében elfoglalt álláspontomat önök előtt küzelebről megvilágosítsam.

Mindenekelőtt azt a kérdést óhajtom tisztázni, a melynél 5 év előtt el-

mondott programbeszédemben a mai álláspontomból eltérő álláspontot foglaltam el; u. i. akkor közvetlenül az egyházpolitikai törvények életbeléptése után, azon nézetben voltam, hogy eme törvényeknek néhány rendelkezése a nép vallási érzületét sértvén, ebből veszedelem származhatik az országra; most 6 évvel a törvények életbeléptése után, meggyőződtem arról, hogy ebbeli aggodalmaim túlzottak voltak, hogy a nép belenyugodott az új helyzetbe, s azért én az egyházpolitikai kérdéseknek a bolygatását sem időszertűnek sem czélszerűnek nem tartom. Időszertűnek nem tartom, mert sokkal fontosabb kérdések, a nép létérdekeit legközelebről érintő gazdasági kérdések megoldása van a küszöbön, — czélszerűnek nem tartom pedig, mert oly viszonyok között a nemzet összes tényezőinek kell vállatve közreműködni, s ezen egyetértések nem szabad vallási kérdésekben szított egyenlenségekkel megbolygatni.

Es ha már az egyházpolitikánál tartok, úgy nem mellőzhetem annak a hangsúlyozását, hogy szilárd meggyőződésem az, hogy a polgárok közötti békés egyetértés első feltétele, minden egyháznak tisztelében tartása, a mi csak úgy érhető el, ha összes hitfelekezeteink már fennálló egyházi autonómiájának további fennállását biztosítjuk egyről, másról azon hitfelekezeteknél, a melyeknek autonómiája csak most létesítendő vagy tovább fejlesztendő, ebbeli törekvésükben gátat nem vettünk, mindaddig, míg az az ország törvényeibe vagy a nemzetiségiség követelményeibe nem ütközik; s éppen azért szükségesnek tartom a római kath. egyház autonómiájának a létesítését és a gör. kel. szerb egyház autonómiájának végleges rendezését.

Mint a szabadelvű párt tagjának politikai hitvallásom legsarkalatosabb pontja a szabadság.

A nép szabadságának pedig első feltétele az, hogy a nép akarat a népképviselőben igaz, hamisítatlan kifejezést nyerjen. Bú a Curiai bíraskodásról ho-

KERDEZZÜK MEG A HAZIORVOST!

LEGKITÜNÖBB
ASZTALI VIZ!

KRONDORFI
SAVANYÚVIZ

MINT GYÓGYITAL

MINDEN HURUTOS BÁNTALMAKNÁL
legjobban ajánlja!

zott törvény gondoskodik arról, hogy a jelenlegi választási minősítés alapján szavazati joggal bíró polgárok szavazatukat szabadon, minden zaklatásoktól menten érvényesítsék, az még sem biztosítja eléggé a néphamisítatlan akaratának a megnyilatkozását, — azért a választói minősítés reformálását és szabadelvűbb alpra leendő fektetését óhajtom.

Ugyancsak e czélből sürgetni fogom a szabad gyülekezési és egyéniségi jogra vonatkozó törvényeknek a reformálását és ezen jogoknak egészen szabadelvű alapon való rendezését.

A kormányzat legfőbb ága a közigazgatás, ennek egyszerűsítésével egyidejűleg az államotásnak a híve vagyok és pedig olyképpen, hogy a tisztviselők kinevezése mellett, az önkormányzati jog ne csak csorbítottanul fennmaradjon, de sok tekintetben kiterjesztessék.

Az igazságügy terén sok kérdés vár megoldásra; természetes, hogy ezeket sürgetni fogom, de első sorban a polgári törvénykönyvek a megalkotását tartom a legszükségesebbnek, hogy a polgári törvénykezés mezején jelenleg uralkodó bizonytalanság végre valahára véget érjen.

S midőn eme kormányzati ágaknál tartok, szükségesnek vélem, hogy azok helyzetével is foglalkozzam, kiknek a kezeibe a közigazgatás és a törvénykezés le van téve és ezek a tisztviselők.

En, ime itt nyíltan kijelentem, hogy e tekintetben ugyanazt az álláspontot foglalom el most is, a melyet ellenzéki koromban is elfoglaltam, t. i. azt, hogy a tisztviselők a czélszerű szolgálati pragmatika behozatala által lehetőleg illetéktelen befolyásoktól függetlenítessék, más részről pedig fizetésük méltányosabb alapon rendezessék; kíváncsi ezt annál is inkább, mert a fizetések feljavítása az állambudgetnek jelentékeny megterhelése nélkül keresztülvihető olyképp, hogy a sok felesleges sineusra, főleg a busásan dobált kormánybiztoságok megszüntessenek és a közigazgatás egyszerűsítése és az adókezelés reformálása által a tisztviselők száma apasztassék.

Most pedig áttérek a jelenlegi politikai kérdések legfontosabbjára, a közgazdasági kérdésekre.

A politikai függetlenségnek úgy kifelé mint befelé, első feltétele a nemzet jóléte, és pedig igazságosan megosztva az összes társadalmi osztályok között, úgy hogy a társadalom összes osztályainak az érdekei egyformán legyenek kielégítve, egyik társadalmi osztály sem részesüljön előnyben a másik érdekeinek elhanyagolásával.

A mezőgazdák érdekeinek a kielégítését első sorban az új vámszerződésnek e részbeni czélszerű megkötésétől, másodsorban pedig a hitelviszonyoknak kedvezőbbi feltételől várom; az államnak kell gondoskodni arról, hogy a földbirtokosnak egyáltalán, de főleg a kisbirtokosnak olcsó pénz biztosítottassék, és adósságainak a konvertálása a kamatláb leszállításával lehetővé

téssék, még oly áron is, hogy a jelzálog papirokért a garanciát maga az állam elvállalja.

Továbbá főleg a közbirtokosok és a kisiparosok existenciájának feljavítása végett a progressív adózási módszer behozatalát óhajtom, hogy a kis emberekre ólomsúlytaln nehezede közterhek — leszállíttassanak.

A kisiparosok existenciájának a feljavítására szintén egyrésztől olcsó hitelről kell gondoskodni, másrésztől a kisiparosok tömörítésével lehetővé tenni, hogy azok úgy az állami, valamint a törvényhatósági szállításoknál a nagyiparosokkal versenyezzenek.

De a mezőgazdaság és a kisipar támogatása mellett a nagyiparnak a fejlesztéséről és a kereskedelem előmozdításáról is kell gondoskodni, és e végből a legmesszemenőbb áldozatoktól és küzdelmektől sem szabad visszariadnunk, ha nemzeti jólétünk egészséges fejlődését elősegíteni és biztosítani kívánjuk; és ezen szempont kell hogy érvényesüljön a vám és kereskedelmi szerződéseknek küszöbön álló megkötésénél.

Az elmondottakban, azt hiszem eléggé körvonaloztam az általános politikai kérdésekben elfoglalt álláspontomat és most engedjek meg t. polgártársaim, hogy városunk helyi érdekű kérdéseiben pár szóval nyilatkozzam.

Nem kell önök előtt hangsúlyoznom, hogy városunk, az ország legtöbb adófizető megyéjének a székvárosa, mely maga is igen jelentékeny adóval járul az államszükségletek fedezéséhez, mindenkor el lett hanyagolva a kormányok által, hisz a kormány által — a gymnasium kivételével — egyetlen egy jelentékenyebb közintézmény sem lett városunkban létesítve.

Hogy csak egyet említek, — mig Szabadkán és Ujvidéken az állam által emelt törvénykezési paloták díszlenek, addig városunkban az igazságszolgáltatás hajléktalanul áll, — ennek szervei háromfelé vannak széjjel szórva, úgy hogy a jogkereső közönség sokszor a felőli tájékozatlansága miatt, hogy hol kell, hogy megjelenjen, jelentékeny hátrányokat szenved. Tölem feltehetől g iparkodni fogok tehát mindenkor, hogy városunk e tekintetben a kormány által méltányosabb elbánásban részesüljön.

De sokszor magának a városnak az intéző körei is oly rendelkezéseket tesznek, melyek a város lakosságának az érdekeit mélyen sértik; hogy csak egyet, jelenleg is közfelháborodást keltő említek, itt van a piacznak a városból való eltávolítása. Hisz, ha a piac rendezése szükségessé vált, mit én egyébként nem látok be, úgy azt sokkal méltányosabb módon lehetett volna rendezni, nem pedig olyképpen, hogy a város szívében lakó háztulajdonosok, kereskedők és iparosok, existenciája veszélyeztetett; a közzgazdasági szempontokat nem szabad alárendelni a szépitészeti szempontoknak, hisz világvárosokban is a legszebb tereken, a város szívében látunk piacokat; azért a legerélyesebben iparkodni fogok, hogy ezen kérdés a város polgársága érdekeinek

megfelelőleg végleges megoldást nyerjen, a mit a városi bizottsági tagok segítségével, azt hiszem el is fogjuk érni, és pedig oly módon, hogy Bánát külváros háztulajdonosainak és lakosainak érdekei is méltányos elbánásban részesüljenek.

Egyáltalán azt hiszem, hogy eddigi működésem a törvényhatósági bizottságban mindenkor a város lakossága érdekeinek a megóvására irányult; ha önök megtisztelnak azzal, hogy ismét képviselőjüknek megválasztanak, meglehetek arról győződve, hogy e téren is csak nagyobb tevékenységre serkentenek.

És most tisztelt polgártársaim! fogadják köszönetemet már eddig is abban nyilvánult bizalmukért, hogy képviselőjükké ismét jelöltek, fogadják köszönetemet szíves megjelenésükért és türelmükért, és legyenek meggyőződve, úgy az elmondottak nem üres frazisek, de igaz meggyőződésem őszinte megnyilatkozása, éppen azért kérem önöket, hogy az elmondott programnak megvalósíthatása végett, zászlónkat diad. lra vinni segítsétek, s őszinte szívemből kívánom:

Éljenek soká!

Politikai hírek.

* **Titeli kerület.** Dr. Jovanovic József jelöltet saját pártjára kényszerítette, hogy visszalépjön. Pártja nemzetiségi programon álló jelöltet fog felállítani, Ujvidékről. Dr. Zákó István szabadelvű párti jelölt pártja megingathatlan és lelkesen kitart jelöltje mellett. Zákó nagy többséggel győz.

* **Apatini kerület.** Fernbach Péter a kerületre összes községeit beutazva elmondta programbeszédét. Személye iránti szeretet és lelkesedés kísérte útjában, — mindenhol ovatiókkal fogadták. Ellenjelöltje nincs, — mert minden erőlködés dacára nem is lehet.

* **Ó-kanizsai kerület.** Bezerédy István volt országgyűlési képviselő f. hó 21-én járt Martonoson; 22-én pedig Ó-kanizsán volt. A szabadelvű pártnak ezen igazán tiszteletre méltó jelöltje, nemcsak beszámolót nem tartott 5 évi működéséről, de még program beszédét sem tartott. Ez, úgy látszik valami új politikai? Lovászy az ellenzéki jelöltje 21-én az ó-kanizsai tanyákon mondott program beszédét, hol körülbelül 200 választó polgár halgatta. Lovászynek Adán és Moholyon 22-én diadal útja volt. Itt magyarok, szerbek, izraeliták egyforma lelkesedéssel fogadták az ő Marczikájukat. Őröm volt látni a lelkesültséget. Adán 5-én, Moholyon 4-én tartott beszédet magyar és szerb nyelven. Dr. Pataj is járt Kanizsán, Adán, Moholyon hol tapasztalhatta, hogy „ki korán kel aranyat lel.“ Ha neki komoly szándéka volt a kanizsai kerületben fellépni, előbb kellett volna mozgolódnia. Most midőn már az ellenzék teljesen szervezte van a szabadelvűek megbuktatására, egy ellenzékinek sincs kedve a biztos győzelmet ketté szakadással a bukáshoz segíteni. A kanizsai kerületben a választás 2-ikán lesz. Választási elnökök Vojnits István főgyőző és Herczeg Ede. A választásból Lovászy fog győztesen kikerülni; már előre megállapítható, hogy melyik párt hány szavazóra számíthat. A kombináció ez: Ó-Kanizsa: Lovászy 400, Bezerédy 180, Ada: Lovászy 350, Bezerédy 150. Moholy: Lovászy 200, Bezerédy 250. Csantavér: Bezerédy 120, Lovászy 80, Martonos: Lovászy: 70, Bezerédy

190. Sándor : 60. Így tehát Lovász 1100, Bezeredy pedig 890 szavazóra számíthat.

* **Apatini kerület.** Szombat óta a képviselőválasztási mozgalmak lecsendesettek. A két szabadelvű párt egyesülése után, melynek létrejöttén maga Fernbach Péter legelőbbet fáradt, teljes mértékben elérkezhet a gyümölcseik, mert folyó hó 22-én megtartott programbeszédét Sztápiáron, Dorostól és Szóntán mint egy győztes hadvezér mondhatta már el. Ezer nyi néptömeg, bandérium, beláthatlan kocsisor, díszes fogatok sokasága, tűzoltó egyesületek kivonulása, szóval, szokatlan pompával fogadták képviselőjelöltjüket mindenütt; — útja egy valóságos diadalmenet volt. A programbeszéd 12 órakor érték el Szóntán befejezésüket. Innen a kísérők nagy száma a jelölttel Weindl szállására indultak, ahol lukulusi ebéddel lettek megvendégelve. Ebéd után még 2 teljes órát vett igénybe, megjelentek még a Szóntai közs. előjáróság Thurszky jegyzővel és Gräber Ferenc nagybirtokossal. Számos felköszöntőkben éltették a jelöltet és a Weindl család minden egyes tagját. A társaság csak késő este oszolt szét. Fernbach Péter ezek után most már nyugodtan nézhet egy legeslegjobb mozgalom elé, melynek czélja Dr. Kék Lajos valamelyes programmal — mindegy akár néppárti akár szabadelvű programmal, felléptetni. A kerület papságától függ, hogy milyen mértékben legyenek Dr. Kéknek felfüggesztés akciójaival felülteve.

* **Dr. Antunovics József Kaszán.** Dr. Antunovics József volt szabadkai országgyűlési képviselő, Beöthy Akost a puritási jellemű classicus régi Deák párti kintinó államférfiut Kassára elkísérte programbeszédét elmondása alkalmából.

* **Képviselő választási elnökök.** Z o m b o r a n. Elnök Bertolinó Sándor, h. e. Lippert Ferenc I. A m e g y e s e b e n. B á c s - A l m á s o n: E. Latino vics János, h. e. Kovacsich Antal. I I. R i g y i c z a i kerület: E. Rokenstein Nándor, h. e. Lollok Alajos. I I I. A p a t i n i kerület: E. Városey László, h. e. Balázs Vincze. I V. H o d s á g h i kerület. E. Dr. Schneider Károly, h. e. Dr. Scultety Jenő. V. U j - V e r b á s z i kerület: E. Mezey Zsigmond, h. e. Koch Bernát, V I. K e r n y á d j a i kerület. E. Popovics Sebő, h. e. Dr. Spitzer István, V I I. O - K a n i z s a i kerület. E. Dr. Raffay János, h. e. Herczegh Ede, V I I I. O b e c s e i választó kerület. E. dr. Tripolsky Aladár, h. e. Szonamér Elek. I X. K u l p i n i választó kerület. E. D. Kameniczky Sándor, h. e. Petri Károly. X. T o v a r i s o v a i kerület. E. Pribil Ernő, h. e. Raichl Frigyes. X I. T i t e l i kerület. E. Dr. Kossa Miklós, h. e. Dr. Thurszky Pál. — Feltűnő azon régi rossz, szokás ami Bicskában divik, hogy választási elnökök a központból küldenek ki a kerületekbe. Hát a kerületben nem találkozna elnöknek való intelligens elem? Miért kell annak a központból hivatalnoknak lenni, — mikor ép az új választási törvény annyira távol tartja a hivatalos elem befolyását a választásoktól! Más vármegyében nincs is így — csak Bácskában van ez így még.

* **Pártértekezlet Verbaszon.** A verbászi kerületi szabadelvűpártot Mezey Zsigmond pártelnök csütörtökön Verbaszra értekezlete hívta össze, melynek czélja lett volna a pártnak s illetve a tisztikarnak megalakulása és a jelölt kiküldése. A gyűlésről és annak lefolyásáról a következőkben számolunk be teljes tárgyalossággal: A gyűlésen mintegy 8—900 választó jelent meg a kerületből, a Hadzsy pártiak zászlókkal, jelvényekkel, ezek lehettek 6—700-an, magáról Topolyáról 358 választó volt jelen, a többiek Kármán

pártiak és csekély részben függetlenséگی voltak. Mezey Zsigmond pártelnök, kit megjelenésekor lelkesen megjelentek, üdvözölve a szép számmal megjelent választókat, kívánatosnak mondotta, hogy ha a párt úgy mint a multban, most is egy személy jelöltségében állapotodt volna meg, de sajnos — ugymond — ezen egyes bomladozik, mert két jelölt van, tehát ő kérdést intéz, hogy ki kimelő sorakozik, lelkes éljenzés: Eljen Dr. Hadzsy, éljen Kármán. Látva és tudva — így folytatta Mezey, hogy mindkét párt egy a jelölt személye tekintetében, mint az ahhoz való ragaszkodásban megingatatlan, felesleges — és czéla nem vezetők tartja a további kapacitást és így nem marad más hátra mint az, hogy egy a maga és tisztársai nevében — megköszönve az eddigi bizalmat — a lemondást bejelentse, ezután alakuljon meg külön-külön mindkét párt s iparkodjék diadalra juttatni jelöltje zászlaját. Ezután Dr. Kern Lajos kerületi alelnök beszélt, kifejtette, hogy csak most, erre a választásra szakad ketté a szabadelvű párt, de választás után újból egyesülni fog, hogy együttesen működjék a haza felvirágoztatásán, a szakadás sajnálja, de annak nem a Hadzsy párt az oka, ennek illusztrálására kijelenti, hogy fel van hatalmazva az orsz. közp. szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága által a következő nyilatkozat megtételére: Az országos szabadelvű párt kizárólag jelöltjének Hadzsy Jánost polyai orvost jelenti ki s a maga részéről súlyt helyez arra, hogy ily tapasztalt szakember az ország törvényhozó testületében helyet foglaljon. Ha tehát — így végzé beszédét, mi annak a jelölt zászlója alá sorakozunk, akit a közp. vég. bizottság kizárólag jelöltjének tart és megválasztására súlyt helyez, akkor mi (a Hadzsy párt) a szakadásnak oka nem lehet. Felszólítja a Hadzsy pártiakat, hogy külön helyen leendő tanácskozás és megalakulás végett a Klein-féle vendéglőbe vonuljanak át. (Lelkes szűnni nem akaró éljenzés.) Miután Dr. Kern Lajos ugyanazt németül és Boberics Milán kulai g. k. szerb pap szerből ismételte, Kovalszky Lajos verbászi nyug. gymnasiumi igazgató mondott beszédét, ő sem tartja a kiegyezést lehetségesnek, ő is feleslegesnek tartja a további együttes értekezletet, csatlakozik az elnök véleményéhez, hogy a szakadás miatt nem a Kármán pártot terheli a felelősség annak kimutatására felolvassa Kármán Lajos sürgönyét, melyben Kármán azt sürgönyzi: Ha a szabadelvű párt csütörtöki nagy kerületi gyűlésén Verbaszon engem találva jelölni, úgy ezt báró Podmaniczky öröndetes tudomásul fogja venni. Eljen Kármán Lajos! De tularsogja az éljenzést a Hadzsy párt: Eljen Hadzsy! felkiáltása. Kovalszky beszédét a haza éltetésével fejezi be. Ezután a dr. Hadzsy párt mintegy 6—700-an a Klein-féle vendéglő udvarába vonultak, hol a párt véglegesen megalakult, elnök lett: dr. Kern Lajos topolyai kir. közjegyző, másodelnök: Boberics Milán kulai g. k. szerb pap, alelnökök: dr. Mannheim Armin és dr. Cziráky Gábor topolyai ügyvédek, Famber Ede kulai nagyiparos, jegyzők: dr. Fárnek Dezső topolyai ügyvéd és Bauman Antal kulai tanító. Ezután dr. Kern Lajos indítványára Rácz György kulai nagybirtokost a párt és különösen a Hadzsy párt érdekében kifejtett és eredményes működéséért, arra való tekintettel, hogy gyengelkedés őt akadályozza a sok teendővel járó elnöki tisztség elfogadásában, egyhangulag és nagy lelkesedéssel tiszteletbeli elnökké kiáltották ki. Rácz György szép beszédében köszönte meg a bizalmat és ígérte, hogy bár beteges testtel, de ifjú lelkesedéssel fog küzdeni a Hadzsy zászló diadalra juttatásán (Lelkes éljenzés.) — Podmaniczky Frigyes az orsz. szab. párt végrehajtó bizottsága elnökének dr. Kern pártelnökhez az üdvözlő táv-

íratra küldött következő távirati válasza: Kármán Lajos pártegység érdekében jelöltségéről lemondott. Hadzsy János jelölését tudomásul vesszük s reméljük, hogy zászlónkat most már biztos diadalra juttatja, üdvözlőitüket szívélyesen viszonozza.

* **Az obecsei választó kerület** szabadelvű polgárainak szabadon gondolkodó nagy többsége Szűcs János obecsei tanító, jeles tanügyi író körül tömörül és azt kívánja képviselőül már csak azért is, hogy a kerület viszonyainak teljes ismerete mellett, jeles tanférfi is legyen a képviselőházba. Hogy mennyire lelkesül a magyarság Szűcsért azt nyíltan bizonyítja az a valóságos diadalmenet, a mellyel vasárnap délután Temerin polgársága fogadta. Az érkező képviselőjelöltet már a csardánál 20 kocsin polgárok és zeneszó fogadta. Az üdvözlő beszédet Bódi J. tanító mondotta, mire Szűcs melegen válaszolt. A zászlókkal díszített fogatok ezután hosszú sorban indultak be Temerinbe, a hol a főutcán ember-ember hátán várta és éljenzte a jelöltet. Az óriási tömegbe verődött polgárság a Lepár-féle kaszinó helyiség előtt tömörült, a hol Bódi tanító igen lelkes és hazafias beszédben mutatta be S z ű c s képviselőjelöltet. Ezután Szűcs János éljenzések és folytonos helyeslések mellett mondotta el programbeszédét, a mely nagy tetszést keltett és megnyerte teljesen a közönség rokonszenvét. A jelölt után Gündör Ferenc gazdasági előadó beszélt lelkesen és nagy tetszés mellett, rámutatva arra, hogy most a szabad választás próbája megköveteli hogy a magyarság összetartson és utasítson vissza minden vesztégetést, minden kénszerítő körülményt. Ne hellgasanak az alpörféltre és a sokat ígérőkre, hanem tömörüljenek a kipróbált jellemű egyszerű nép emberébe. A lelkes szavak hatása alatt oszlott szét a nép és csakhamar a legtöbb háznál elült a Radovanevics-féle zászló. — Ugyancsak lelkesedéssel fogadták Szűcsőt Bács-Boldváron is, a hol Horváth Boldizsár mutatta be lelkes szavakkal a képviselőjelöltet. — Az obecsei kerület valósággal meg van támadva jelöltekkel, de a hangulat a hét jelölt közül legerősebb Szűcs János mellett. A hatalmi párt, a pénz emberei dr. Grünbaum Pál mellett harcolnak, de kevés sikerrel. Minden községben kudarc a vége s bár főleg verjük a tanító szűcsit, a nép annál inkább tömörül kedvelt tanítóinak szavára és józan, a nép javát óhajtó tanácsikra. Nem számíthat sikerre Grünbaum. — A megye, úgy látszik Radovanevics szűcs ügyvédet szeretné, de családik, ha azt hiszi, hogy a szerbek mellette tömörülnek. Magyar szavazata pedig kevés lesz, legfőkébb a lekötöztettek. A szerbek inkább Popovits Pántó petrovovszellő plébános mellett tömörülnek és Popovits sok magyar szavazatot is nyer saját községéből. — Az ellenzék dr. Terék József obecsei ügyvédet léptette fel, de sokat vesztett a miatt, hogy Bartha Miklós [az Ugropnárt vezére vasárnapra ígért lejövetelét] elhalasztotta. Úgy látszik azért, mert kevés sikert mutat a jövő és ő magának is elég baja van Zentán, kerületében. — Próbálkozik még Malesevics zentai ügyvéd szerb nemzetiségű programmal, de kevés a kilátása, legfőkébb rontja a másik két szerb jelöltet Radovanevicsot és Popovitsot. — Valószínű, hogy — látva a sikertelenséget — dr. Grünbaum és Malesevics visszalépnék. — Az eddigi hírek szerint dr. Radovanevics számíthat 400, Szűcs János 800, Popovits Pántó 550, dr. Grünbaum Pál 300, dr. Terék 200, és Malesevics 180 szavazatra a legjobb esetben. Így tehát, ha vissza nem lépnek a gyengébbek úgy Szűcs János és Popovits Pántó között lesz meg a pótválasztás Szűcs János vasárnap e hó 29-én tartja Bács Petrovovszellő programbeszédét és ez döntő lesz az egész választásra.

* **Verbász.** dr. Récey Ede kulai ügyvéd vállalkozott kerületi párt egység megbontására és fellépett dr. Hadzsy ellen a verbázi kerületben. Hányadik megfutamodott jelölt lesz ő Mezey Mandidátusai közül?

* **Kernyájai kerület.** Piukovics József ellen a kerületi választók egy része dr. Molnár Gyula a Z. és V. volt szerkesztőjét óhajtják fölléptetni. Ez ügyben döntés még nem történt.

* **Titeli kerület.** Dr. Zákó István pártja jól szervezett, — nemzetiségi jelöltet is megbuktat. Zákó a kerületbe érkezett, hívei lelkesültséggel fogadták.

* **Zomborban.** Városunkban a korteskedés óriási mérveket öltött. Az egész város zászló díszbe van, az emberek piros Drakulics és zöld Széchenyi féle tollakkal felbokrátva. A Drakulics párt iródjái a sóház utcában éjjel nappal permanenciában van. Különösen hangos itt az élet az esti órákban, midőn az 5 szobás pártiroda zsuflolva tömve van jelentést adó és vevő kortesekkel. Az egésznek mozgató lelke Szemző István a generalis — a ki parancsol, a többi csak engedelmeskedik. Érdekesek a napi kivonulások a szállásokra, amnyiban, hogy míg a Széchenyi pártiak kiérnek, addig a Drakulics pártiak már úgy elkészítették részükre a fogadást, hogy azzal nem igen dícselkedhetnek. A Széchenyi párt is elkezdte a szállásokra való járást, tüntető sokasággal mennek, zászlókkal. Hús ember neki esik egy bunyevácznak és dícselkednek, no ezt meghódítottuk, pedig, hogy úgy lesz-e, maguk is kétkelnek. Este nagy robajjal jön mindkét párt haza, de míg Drakulics pártiakat tüntető rokonszennel fogadja az utca népe, addig Széchenyi pártiak maguk éljenek nagyokat. Fogadások történtek már arra nézve, hogy Drakulicsnak 300-al több szavazata lesz-e? mint Széchenyinek, abban már csak kevesen kétkelnek, hogy Drakulics nem fog győzni, most már afelett foly a vita, hogy hány százal. És mindez néma csenddel kell néznie a tisztviselői kar azon részének, akiket azelőtt felhasználtak a korteskedésre. A rendőrség a posztón áll, a végrehajtó hivatalában ül, a polgármester egyre hajtogatja, hogy ő tisztviselőinek azt mondja: Szavazának oda ahova akarnak — de én Széchenyire szavazok! pedig senki sem kérdezte, sem nem kíváncsi arra; a keres-mák üresek, nincsen ott oly vig élet mint máskor, — legfeljebb a Csaitancziban, hol hangos élet mellett fog a rámpás — de különben itt akkor is nagyot isznak, ha nincs is választás. Ezen kedélyes hangulatot látkető mozgásba hozta Czederl János élető szaszlók megjelenése. Nagy falragaszok hirdették a párt érkekezletéről leendő megalakulását. Vasárnap délután 3 órára összevődött vagy 150 választótárs nagyobbrészt Széchenyi pártiak. Sok város és kapacitálás után sem tudtak elnököt fogni. Az egyik kortes csak egyre késett a választók tömeges megjelenésével — végre nagy türelmetlenség után constatálták, hogy a zombori publikum ki van fárada, 3 program beszédet nem bír el, — majd jövő vasárnap fognak határozni — és széjjel oszoltak. Pedig sok száraz torok készült az „Éljen Czederl János” kiáltásban berekedő torkát egy kis karcossal lebbíteni. No de a mi mulik nem kézik, — jövő vasárnap szívesen meghallgatjuk közszeretben álló János bátyánk programbeszédjét, akinek mondhatjuk, hogy az egész város szívből kiáltja, hogy éljen soká a mi Czederl János bátyánk.

* **Rigycizai kerület.** A kerület közszeretben álló egyedüli jelöltje Latinovics Pál f. hó 20-án pénteken folytatta körútját. Zomborból jött vonattal Gákorára. Reggel a vasuti állomásnál Eise-

mann Mihály fogadta és üdvözölte nélfény szóval. Negyes fogaton vitték be a községbe. Kedves szép jelenetet rendezett a község köztisztviselőiben álló plébános — midőn a vagy 150 diák gyermek, a kis svábok zúslósan sorfalat állva, hatalmas éljenzésbe törtek ki. A jelölt arczán örömosul vonult át — bizonyára eszébe jutott családja gyermekei. A községhez nál az egész választó közönség várta zeneszó mellett, mely Isten áld meg a magyart intonálta. Ekkor előállt Pötiszt. Rokkenstein Nándor, a megyeszerte közkedvelt gákovai plébános s üdvözölte a jelöltet. Ügymond midőn XIV. Lajos Reimsba tartotta bevonulását a polgármester így üdvözölte őt: Felség! A mi legjobbunk van, azt hoztuk felséged elé, borunkat és szívünket. Isten éltesse Felségedet! A király ezt felelte: Ez volt a legszebb és legkellemelebb valamennyi beszéd között mellyel valaha engem üdvözöltek. (H. P.) Nekem jutott a kedves feladat, hogy Nagyságodat községünkben üdvözöljem. Örömmel tudjuk a hírlapokból, hogy mit tett Nagyságod a delegatiónban mint a parlamenten is, nemkülönben nyílt leveléből is tudomásul szerezünk azon páratlan tevékenységeiről, melyet a kerület, község, és egyházunk irányában kifejtett és ezzel a köztől előmozdítva a haza felvirágzására törekedett. Fogadja mindezekért hálás köszönetünket. Hallgatok arról mit tett Nagyságod különösen a mi községünk érdekében, midőn az aradi államjóság igazgatóságával úgy mint a patronus pénzügyminiszteriumnál új templom tornyunk és emeletes oratoriumunk érdekében sok fáradsággal sikert aratott. Gákováról Kru-sevlyára ment a jelölt nagy Gákovai kísérettel, hol hasonlólag fényes fogadtatásban részesült. Latinovics a délutáni vonat-tal birtokára Borsódra utazott.*

Program-beszédek.

I.

Dr. Drakulics Pál programbeszédje.

Vasárnap d. e. 11 órákor a Drakulics párt végrehajtó bizottsága a párt iródából nagy néptömeget kísérve a városháza udvarába jött. A bizottság alig birt helyet kapni, mert az egész udvar és körül az emeleti folyosó zsuflolóság tömve volt választókkal. Dr. Alföldy Árpád pártelnök üdvözli a megjelenteket megnyitja a gyűlést — s indítványára egy küldöttséget meneszt a gyűlés a jelöltért: — Dr. Drakulics Palért. A bizottság fogatokon ment a jelölt lakására, hol dr. Donozlovits néhány üdvözölő szóval felhívta a jelöltet beszédjének elmondására, mire Drakulics szívélyes szavakkal válaszolt.

A Drakulicsot hozó küldöttség végre megérkezvén, midőn az ember áradat szeretettel jelöltjét megpillantotta, egetverő éljenzésbe tört ki. Ekkor feláll Drakulics és nagy figyelem között mondta el sürű éljenzéseketől megszakított beszédjét előbb magyar, azután szerb nyelven. — (A beszédet egész terjedelmében lapunk vezető helyén találja az olvasó) Majd dr. Alföldy Árpád néhány buzdító szóval berekesztette a gyűlést, — a választók pedig a bizottsággal, folytonos éljenzés-k között dr. Drakulicsot a lakására kísérték. Itt konstataljuk, hogy a Széchenyi pártiak két manőverje ez alkalommal ismét csőtörtőkök mondott. Ugyanis a Széchenyi párt programbeszédjét a Vadászúrt szálloda nagytermébe hivatta és az utolsó perczben hatóság közbenjártszással a szent-háromság térére tették a gyűlést. Ugy gondolták, hogy majd a Drakulics párthoz tartozó és 11 órai miséről kijövő bunyevác választókat így fog sikerülni nekik a Széchenyi felzászlózt tribune elé eselni. De bizony a bunyevácok java része faképnél hagyva őket, szépen átmentek a városháza udvarára. Azután zavarni próbálták Drakulics beszédjét. Ugyanis a beszéd középtá-

ján, vagy 20—25 notórius kormánypárti kortes bejött a városháza udvarára, és egyszerre feltűnően kimentek — azt vélték, hogy Drakulicsot hallgató választók is utánuk fognak menni, — de bizony azok odaadással és lelkesülve csüngtek minden szaván — és kitartóan éljenzték a jelöltjüket, bár a programbeszéd elmondása egy óra hosszáig tartott.

II.

Széchenyi József beszámolója és program-beszédje.

Nagy erőköddel, csekély számban összevődött, de annál több zászlókkal földisztított tribün közé sorakozott közönség előtt vasárnap mondta el Széchenyi József beszámolóját a Szt-háromság térnek Tárcazy féle előtti részén. Mihály János id. a gyűlés elnökül Kozma László ügyvédet ajánlotta, jegyzőül pedig Csávos Lajost. 50 felbuzgott koskíra állt egy bizottság a mely a jelöltért ment — és ezzel a tágas tétl megvanosnak szemlátomást a közönségtől megfogott. Semmi lelkesedés semmi élet. Végre Széchenyi megérkezett és hozzájutott beszámolója elmondásához. Beszéd az ischli clausuláról és a Tisza lex-ről. Es e két haladatlan themába úgy belekeveredett, hogy azután alig birt belőle kikeveredni. Azután elmondta azt az agyoncsépett történetet, hogy jött létre a Széll kormány, amit már a szopós gyerekek is tudnak, már el is felejtették. Egyébhiránti tevékenységét a „Bácskára” hagyta — az a folytatásban készült megírni. Azután elmondta programbeszédjét. Azon kezdte, hogy hangzatos szavakat nem mond — tehát mi is csak úgy szárazon regisztráljuk. Nem feltétlen híve a vámszövetéségnek és föltételes híve az önálló vánterületnek. Tessék választani! A közigazgatási állomositást helyesli, az adóreformot sürgeti. A köztisztviselők anyagi helyzetének javítását igazoltnak látja. Általános feltűnést keltett városszerzte, hogy Széchenyi se a programbeszédjében se a beszámolóban egy árva szóval sem emlékezett meg a törvénykezési palota építéséről. Holott Drakulics erősen hangsúlyozza, hogy igenis központi törvénykezési épület nélkül nem lehet el Zombor, mert így kívánja ezt az igazságszolgáltatás gyorsasága és a nagy közönség érdeke. Ajánlja magát polgártársai bizalmára. Rendzavarás nélkül, irdyái csöndes hangulatban oszlott szét a hallgatóság. — Lelkesültebb pártihívei ovációval vitték haza voltaképvéselőjüket, — A rendőrség pas iv magatartása kifogástalan volt.

Jaj! Jaj! Jaj!!!

Alaposan megbántuk, hogy szerkesztőnk a választókhöz intézett mult számú lapunkban elszólta magát. Mert nem egyébb az elszólásnál, most már belátjuk, a „Bácska” elolvasása után meggyőződünk. Hogyne lenne elszólás az, hogy mi Széchenyi József mellett még dr. Drakulicsot megemlíteni is merjük?

Drakulics nem tett mást, mint tiszta őszinteséggel és hazafisággal támogatta elentől végig gróf Apponyt és tiszta elveit és mint országgyűlési képviselő fontos kérdésekben többször fölszólt az országházban, sőt szerb letére a nemzetiségi kérdésben olyan hazafias beszédet mondott, a mely miatt a szerb tulzók haragját vonta magára. Ezen felül alig van érdeme legfeljebb, hogy városi közügyekben vezető szerepet játszott a város közgazdasági, szépészeti és kulturharcaiban ha tettzett a hatalomnak, ha nem, a lakosság érdekét szolgáltta és elveit rendszerint diadalra vitte. Funktum. Draku-

póstan elkallódik, azért kéri szépen a rendező bizottság mindazokat, a kik esetleg meghívót nem kaptak — megjegyzendő, hogy a meghívók elküldése e hó 30-ig be lesz fejezve. — szíveskedjenek jelentkezni a rendező bizottság titkárnál Konyovits Antalnál.

*** Szini előadás az új templom javára.** A zombori iparos dalárdája f. hó 29-én vasárnap, az épülő új templom javára szini előadást rendez, melyek kedvezők közreműködésével. Előadják Gárdonyinak „A bor” című színművét. Az előadás után az Elefánt szálló termeiben táncmulatsággal folytatják. Tekintve a némes célt, hogy ifjaink ez után is az új templom felépítése ügyében fáradszék, hiszszük, hogy közönségünk meleg érdeklődéssel fogja kísérni a dalárda e nemű előadásait. Felülvezetőket köszönettel fogad a dalárda. A helyiárk mérnökének. Az előadásban a következők a szereplők: Szabó Gyula, Nagy Mihály, Morber Flóra, Haloupka Böske, Fischer Pál, Varga Kálmáné, Hanga Antal, Vrana Margit, Lukácsévics Karoly, Bényei József, Nagy Lajos, Nagy Béla, Czeglédi Pál, Varga Kálmán és Novák Aranka.

*** Állami tisztviselők kongresszusa Budapesten.** Városunkból az itt működő állami tisztviselők megbízottai és képviselői Dömötör Pál kir. táblai bíró, Bárczy Iván pénzügyi titkár és Medgyesy Ferenc főgymnasiunai tanár a kongresszuson megjelentek, megbízóiknak érdekeit védendő.

*** Szüreti mulatság.** Az iparos ifjak önképző egyesületének szüreti mulatsága a legszebb sikerrel zajlott le vasárnap a Vadászkiúrti kerti helyiségében, mely az alkalomra valódi szőlővé lett ügyesen átvarázsolva. Volt ének szavalat, Kovolovszky Berta „térjhez menjek e” monologja melyeket ügyesen és sikeresen interpretáltak. Igen találó paraszt jelmezben jelentek meg, az egylet tagjai. A rendezés körül nagy buzgótságot fejtett ki Harpi László, — az est sikerének fő érdeme az övé.

*** Kinevezés.** Cselyuszka Márton és Mráz Aladár a zombori pénzügyigazgatóságba, ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezték ki a miniszter.

*** Egy városi tisztviselő szerepsége.** Korunk modern betegségeinek az idegességnek áldozata lett Szerajliós Tivadár szabadkai árvászeiki jegyző. Annnyira erőt vett rajta a betegség, hogy környezete kénytelen volt tegnap kivitetni a kórházba.

*** Szabadka közbiztonsága.** Botrányos dolgok történtek legutóbb Szabadkán a közbiztonsági állapotok terén. A főtérhez közel eső utcákon alig hogy besötétedik, garázda legények leütik a gyantalanul haladó polgárokat. Tegnapelőtt este egy uriembert ütöttek le a Rudics utcában, a törvényszék körül egy fodrászszegédet hába szurtak, a Gasino épület körül pedig karján szurtak meg egy áldogáló fiatalembert. Mindez esthalmályban történt, hát még később és a város külterületén, ott valóságos életveszélyes este 9 óran tul az utcán lenni. Elégé sajnálatos állapotok ezek, és elégé jellemzik a rendőrség tehetlenségét. Ajánljuk e sorokat a főkapitány figyelmébe. — Így jelentik ezt Szabadkáról.

*** Mákvirág.** Vakmerő betöréses lopást követtek el ma délután 6 óra tájban Engler Fülöp 16 éves Engler Ignác helybeli kereskedő fia és Berger Aladár ugyancsak helybeli 15 éves fia. Mintegy 8 nap előtt érkezett Szabadkára Engler Fülöp Gráczból, ahol ugyancsak betöréses lopást követett el és ezért a körzést elrendelték, nemrég pedig társával Bergerral 3 havi

fogház büntetést töltöttek ki Budapesten ugyancsak betöréses lopásért. Ma délután csupán a eseléd volt ottthon Engler szülei-nek lakásán. A két betörő behatolt a lakásba, feltörte a szekrényeket abban a hiszemben, hogy az ékszerüket magukkal viszik és Szabadkáról elillannak. A eseléd azonnal értesítette urnőjét, aki hazasiétt és könyörgött fiának, hogy ne hozzon szegycint családjára, a gonosz fia azonban lelővéssel fenyegette mostoháját. Két ezüst gyertyatartót és egy órát magukkal vivén eltávoztak. Englerné a rendőrségnél jelentette az esetet az elvetemült fiukat Morodics Szávó és Petkovits rendőrök elfogták és az nap este 10 órakor Vojnits kapitány kihallgatásuk után letartóztatta őket.

*** Egyházmegyei hírek.** Az Ujhelyi Agoston lemondása folytán a megürült ó becsesi kerületi esperesi állásra Blázek Lajos b. földvári plébános nevezetett ki. Szabados Pál O Kanizsára, Kürtösy Antal O Kanizsáról Horgosra az ujonnan letesített II. kápláni állomásra káplánnak küldettek.

(Nagyothallóknak. Egy gazdag úrnő, a ki Dr. Nicholson mestersége fül-dobja, által nagyothallásából és fülzúgásából teljesen kigyógyítottat, intézetének 25.000 forintj ajándékot adott oly czéllal hogy olyan siket és nagyothalló személyek kiknek nincs módjukban a fül-dobokat megszerezni, azokat ingyen megkaphassák Levelek: 6240 sz. alatt Necholson „Longcot” intézetének Gunnersburgh. London-W. czimzendők.

Itt van a képviselőválasztás.

Rohanva jött a nagy esemény és most benne vagyunk a választási mozgalmak kellős közepében. Hazafüri reményességgel állunk mi a nagy kaos közepében, melyből, hogy minél megfelelőbb törvényhozó testület alakuljon ki, az a forró óhajlása mindenkinek, aki hazáját szereti.

A törvény, melyet a kuriai bírásokról hoztak, azzal kecseslet, hogy ez lesz az első képviselőválasztás Magyarországon, melyen a tiszta kéz elve érvényre jut. A választó polgárság, emelt fővel, nyugodt lelkiismerettel lép az urnák elé, nem a szennyes érdek hozza ide, nem mint a birkát czipelik a választási helyiségbe, hanem jön magától öntudatosan, hogy diadalhoz segítse az elvet, a zászlót, melynek senki által nem kényszerítve állott a szolgálatába. Ez az ideális cél lebegett azok előtt, kik a kuriai bírásokról szóló törvényt megalkották és most már jelöltöktől és a választás tisztaságát ellenőrizni hivatott hatóságoktól függ, hogy ezt a szép célt tényleg el is tudja érni.

Annál is inkább érdeke az Magyarországnak, mert mint már hónapok óta szemmel látható, egy nagy változás közszében állunk. A régi rendszer, amely szerint közel harmincz esztendőn keresztül kormányozták azt az országot, módosult, vagy ha jobban tetszik, helyet adott egy új rendszernek. Más elvek, más jelszavak jöttek forgalomba s ahol az ország sorsát intézik, ott az új jelszavak érvényesülésre találnak. A liberalizmus, bárhogy fargassuk is a dögöt a jelölt, avagy a vámközösség mellett óhajlunk annak idején állást foglalni. Tisztában kell lennünk azzal, merkantiliz-

ta-e vagy agrárius, a kereskedelem, ipar s mezőgazdaság dolgában, hogy vélekedik? Sehoh nincs olyan értéke az arany közútnak, mint ezeken a döntő fontosságú ügyekben s üdvözöljük lelkesedéssel azt a jelöltet, aki ezen az uton óhajl az járni, akár a kormány-pártból, akár a közjogi ellenzék sorai-ból kerül ki.

És mondjuk el a felőltnék mi is a mi viczinális programbeszédünket. Adjuk tudtára kívánságainkat, követeléseinket, melyeknek csak a törvényhozás lehet eleget. Persze csak úgy van értelme e viczinális programnak, ha az természetes és ki is vihető s ne kívánjuk jelölteinktől, hogy azok olyan dolgok kivételre vállalkozzanak, melyek erőiket meghaladják, vagy melyek az összeférhetlenségi törvénybe ütköznek. Józan belátás és a helyzet higgadt mérlegelése vezesse abban a tekintetben a választó közönség vezetőit.

Még a csendőrséghez és rendőrséghez volna néhány szavunk. Elrettentő példaként lebegjen előttünk a merovás-sárhelyi eset. Aminő elsőlyvel ügyeljenek fel a csendre és rendre, olyan lapin-lattal és békességgel járjanak el kötelességükben. Drága a polgárvér!

S a nép, az istenadta nép becsülje meg magát hogy méltó legyen a kuriai bírások törvényének fenkölt szelleméhez.

Irodalom.

— *A választási harc.* Országszerte, még a legkisebb községben is, az egész lakosság figyelmé a küszöbön levő választások felé irányul. Az egész ország fel van lobogóva a küön-böző jelöltek zászlóival, mindenfelé izgatottak a kedélyek és lázas mohósággal lesik a választási esélyekről érkező újabb híreket, a ki ezekről gyors és megbízható tudósítást akar olvasni, az csak egy lapból leghigheti ki kívánságát a legteljesebb mértékben. Ez az újság az Egyetértés, mely a választások alkalmából egész külön választási hírszolgálatot rendezett be, s melynek minden száma telve van a legújabb és leghitelesebb tudósításokkal az egész ország választási mozgalmairól. Az októberi negyedévben kezd meg az Egyetértés Eötvös Károly remek tárczasorozatát a nazarenosokról, mely hivatalva van országszerte méltó fellünést kelteni. E mellett az Egyetértés többi rovatai épp oly érdekesek épp oly részletesek és épp oly változatosak mint egyébkor s a küszöbön levő énevedeg alkalmából jobb lapot nem ajánlhatunk a közönségnek, mint az Egyetértés, melynek kiadóhivatala (Budapest, IV. ker., Papnövelde-utca 8.) szivesen küld mutatványzatot mindenkinek, a ki ily kérelemmel hozzá fordul. Az Egyetértés előfizetési ára 1 hónapra 3 kor. 60 fill., negyedévre 10 kor.

— *A „Vasárnapi Újság”* szeptember 22-iki száma 32 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „Roosevelt Tivadar, az északamerikai Egyesült-Államok új elnöke” (Arcképel — „Hulló levelek.” Kóltemények, Pásztóitól. — Regénytár: „Alkonyától hajnalig.” Elbeszélés. Angolból fordította S. A. (Képekkel). — „Pista inge uja,” (Elbeszélés, képekkel).

— „Az amerikai“. Elbeszélés. Irta: Kazár Emil
 — „A nagy hadgyakorlatok színhelyéről.“
 (Képekkel a szlavoniai hadgyakorlatokról. A király, Ferdinánd román trónörökös és krieg-hammer hadügyminiszter Dolnji-Miholjácson a hadi léghajó feleresztése, stb.) — „Amerikai elnökök.“ — „Képek az amerikai eseményekről.“ (Képekkel Mac Kinley özvegye, Republikánus népgyűlés stb.) — „Buffalo városa.“ (Képekkel) Krécsy Bélától. — „Vécsey Tamás a Budapesti tudomány-egylem új rektora.“ (Arezképel). — „Angol hadiírem“ (Képekkel a báró Bornemisza Pál által kapott írem után) — „A kompiégnei kastély.“ (Képekkel). — „A szent Jeromos kollegium Rómában.“ (Képekkel). — „A szegedi iparművészeti kiállítás.“ (Képekkel) Seress Gyulától — „Párisi Divatlevél.“ (Divatképp.l.) — Irodalom és Művészet. Közintézetek és Egyletek, Szakjárték Keptalanj. Egyveleg, slb. rendes heli rovatok — A Vasárnapi Újság előzetési ára nyolc-évre négy kor, a politikai „Ujdonságok-kal és (Világkónika“-vál együtt hat korona. Megrendelhető Franklin-Társulat kiadóhivatalában Budapest, IV. k.r. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legelőszbb újság a magyar nép számára, fél-évre 2 korona 40 fillér.

Kiadó-laptulajdonos:
OBLÁT KÁROLY.

Nyilttér.*)

Elismerést az érdemesnek.

WILHELM FERENCZ gyógyszerész ur es. k. udvari szállító Neunkirchenben Bécs mellett, 1897. augusztus 15-én Altonából egyebek között a következő elismerő sorokat kapta:

Időosa 70 éves vagyok és 10 év óta izületi rheumatizmusban, valamint Hämorrhoidal-ecosmosodásban szenvedek s eddig segítségét nem leltem. Csak az Ön Wilhelm-féle antiarthritische, antirheumatische Blutreinigungsthee (vértisztítótea) szabadított meg 3 hét alatt minden bajomtól teljesen.

Ugy Önnek valamint a grófnőnek, a kinek jelentését az újságban olvastam, legforróbb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel
Ackermann Keresztély
 Altona, Hamburg mellett, Reichentrasse 6.
 Wilhelm-féle antiarthritische, antirheumatische Blutreinigungsthee (vértisztítótea) minden gyógyszerárban, egész ceomában 2 korért kapható. I.

(* Ezen rovatért nem felel a szark

Petroleum világosságot fokozó készülék!

Világhírű találmány! a legegyszerűbb kezelés és teljes veszélytelen-ség mellett intenzív fehér és Auer-féle lámpafényt megközelítő világosságot eszközöl

80 gvertyafénynek megfelelőleg és 30%-toli petroleum megtakarítás mellett, használható mindenféle petroleumnál. egy liter petroleum égési tartamát 12 óráig nyújtja, a készülék mindennemű petroleum lámpára alkalmazható.

Megrendelhető:
HUBER ÉS TARSÁ,
 BÉCS I. Kohlmark 5. sz.
 Ajánljuk ingyen és bérmentve.
 Képviseelő kerestetik.

Hirdetések
 felvételnek legelőszbb árak mellett lapunk kiadóhivatalában.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztelőknek, posta-, vasut- és rendőrszolgálatoknak, valamint mindenkinek, kinek jó órára szükség van, szives tudomásra hozzuk, hogy mi az eredeti fém 14kar, elektromos arany-plaque remontőr órák „Glasur“-rendszer egyedüli elárulását kapjuk. Ezek órák antimagnetikus precíziós szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes óráért három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák-ból, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állnak, pompás esztétikusabb kiállításnak és az újonnan feljárt abszolút változatlan amerikai góldin érebből készülnek, vannak átvonva, míttal oly eredeti hasonlóságuk a valódi arany órákhoz, hogy meg szakérők által sem különbözethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany órától. A világ egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kinézését 10.000 utánrendelést és körülbelül 3000 dicsérő levelet kapunk 8 hónap letelgése alatt. Ára egy ural vagy női óráknak csak 16 kor. vám- és bérmentve. Minden órához egy börtök ingyen. Legváltozható és legkényesebb arany-plaque-órák és hőlökös részre (nyakláncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem feloldó óra kifogás nélkül visszavetjük, míttal semmi kockázatát. Széküds utágyt vagy a pénz előlétes beháldése ellenében. — Rendelvények intézendők:
Uhren-Versandthaus „Chronos“ Basel I. (Sonzel),
 Leselek Svájcba 25 fill., levelezőlapok 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

„FEEOLIN“-t.

Kérdezze csak házirosvatát, hogy a „FEEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikai szer a kéznek, a hajnak és fogaknak! A legtisztáltalanabb arc és a legcsnyább kezek előlék, üde, finomságot és nínokt nyor a „FEEOLIN“ használata által. A „FEEOLIN“ az legnemes-selb és legrisibb növényből elő-állított szappan. Jótállunk továbbá, hogy az arc redői és ráncok, borjakai, (mútszer) és arcpírások (zimmerli) stb. a „FEEOLIN“ használata által nyomtalanul eltűnnek. A „FEEOLIN“ legjobb háztisztító — házdoló — és háztisztítószer, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a hajbetegségektől megóv. A „FEEOLIN“ egyben a legtermészetesebb és leg-jobb fogtisztítószer. A ki a „FEEOLIN“-t általán szappan helyét használja, fiatal és szép marad. Kötölözzük ma-gunkat a pénz szonnai viszárdásvára, ha a „FEEOLIN“ használata nem sikerés. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2.60 kor. 6 darab 4 kor., 12 darab 7 kor. Egy darab utáni poró 20 fillér, 3 darabon 50 fillér, 6 fillér. Utánvetél 60 fillérről több. Megrendelhető FEITH M. Jókák városában Bécs, VII., Mariahilferstr. 88

KEIL-LAKK

legkifünőbb mázólo-szer puha padló számára.
 1 nagy palack ára fnt 1.35 kor. — 1 kis palack ára 68 kor.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kor.

Arany-fénymáz

képeretek slb. bearanyozására.
 1 kis palack ára 20 kor.

Fehér „Glasur“-fénymáz,

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák slb. ujonnan befestésére.
 1 doboz ára 45 kor.

Mindenkor kaphatók:
Weidinger S. és Zs. czignél Zombor.

Egyéves önkéntes urakat

a legutányosabban és a legkielegítőbben felszerel az előnyösen ismert, elsőrangú cs. és kir. egyenruházati czég

Petrovits Mladen
 szerb kir. udvari szállító

A cs. és kir. 23. gyalogezred 10 éven át volt ezredszabója.
Budapest IV. Koronaherczeg-utca 5.
 Költségvetéssel készséggel és azonnal szolgálók.

Péncz

10.000 koronától feljebb jelzálogköcsönképpen kapható; kamattal 4.25%
 A köcsön esetleg II-od helyre való bekebelezés mellett készpénzben teljes értékben folyósítatik.

közbenjárásai díjazás nincsen.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosítással szolgál

Dozsa Benő

pénztisztelő megbízott Zomborban.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

Sommer-fahrordnung der kónigl. ung. Staatsbahnen.

Érvényes 1901. év május 1-től. — Gültig vom 1ten Mai 1901.

Oda										Budapest k. p. u. — Zimony — Belgrad.										Vissza									
k. expr.		szem. v.		v. sz. sz.		gyors v.		szem. v.		szem. v.		k. expr.		szem. v.		szem. v.		gyors v.		szem. v.		v. sz. sz.							
11.20	7.40					2.40	3.35	10.20	ind.	RUDÁPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.05	1.05	6.40													
2.44	12.33					5.47	8.23	4.05	érk.	SZABADKA	ind.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.56													
2.51	1.22	4.10	5.56			5.40	6.08		ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.40	9.34	1.21	7.15												
	1.51	4.45					6.34			Csantavér			10.16	7.05		12.56	6.14												
	2.18	5.16	6.27				7.02			Bács-Topolya			9.52	6.40	9.32	12.34	6.17												
	2.44	5.44	6.42				7.22			Hegyes-Feketehegy			9.22	6.06	8.46	12.06													
	3.05	6.08	6.56				7.42			Verbász			9.01	5.42	8.33	11.48													
	3.26	6.44					8.07			Órkeér			8.36	5.13		11.29													
	3.44	7.05					8.29	érk.	UJVIDEK	ind.	6.18	7.51	4.24	7.50	10.52														

Oda					Szabadka — O-Becse.					Vissza				
v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.		
5.10	1.37	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.27				8.54	5.27			
5.38	2.05		Békova		8.27	5.00				8.27	5.00			
7.00	3.28	érk.	ZENTA	ind.	7.01	3.40				7.01	3.40			
8.12	5.27		Ada		5.51	2.24				5.51	2.24			
8.35	5.42		Mohol		5.30	2.07				5.30	2.07			
8.55	6.08		Bács-Petrovozzellő		5.04	1.42				5.04	1.42			
9.21	6.28	érk.	O-BECSE	ind.	4.35	1.15				4.35	1.15			

Oda					Szeged-Rókus — Zenta.					Vissza				
v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.		
4.15	2.05	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	9.32	5.45				9.32	5.45			
4.40	2.29		Rúsze	ind.	9.09	5.23				9.09	5.23			
4.58	2.48	érk.	HORGOS (186)	ind.	8.50	5.05				8.50	5.05			
5.01	2.57	ind.	Hergos	érk.	8.38	4.56				8.38	4.56			
5.20	3.16		Bács-Mautonos		8.20	4.38				8.20	4.38			
5.43	3.39		Ó-Kanizsa		8.06	4.24				8.06	4.24			
6.05	4.00		Adorján		7.37	4.00				7.37	4.00			
6.30	4.25	érk.	ZENTA	ind.	7.10	3.35				7.10	3.35			

Oda					Szabadka — Baja.					Vissza				
v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.		
4.50	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28						
5.29	2.22	7.18		Csikéria		9.04	12.10	9.52						
6.10	2.54	7.50	érk.	Bács-Almás		8.42	11.48	9.23						
6.16	3.00	7.56		Almás		8.27	11.33	9.02						
6.45	3.26	8.25		Bikity-Borsod		8.02	11.08	8.34						
7.24	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.25	10.32	7.43						

Oda					Baja — Ujvidek.					Vissza				
v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.			v. v.		sz. v.		
4.00		1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	6.50							
4.11		1.25		Bajcszállásváros		9.08	6.42							
4.25		1.38		Vasút		8.53	6.26							
4.51		2.01		Gara		8.32	6.00							
5.09		2.16		Rigyica		8.17	5.35							
5.37		2.39		Sztanisics		8.00	5.12							
5.56		2.56		Gakova		7.36	4.40							
6.15		3.14		Nenadies		7.15	4.16							
6.25		3.23	érk.	Zombor (érk.)	ind.	7.05	4.06							
2.55	6.51	3.51	ind.	Zombor (érk.)	érk.	6.30	11.18	7.00						
3.01	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.23	11.11	6.52						
3.11	7.07	4.07		Fernbach-szállás		6.14	11.02	6.41						
3.20	7.16	4.16		Zsárkóváros		6.06	10.54	6.32						
3.36	7.30	4.30		O-Sztopár		5.52	10.40	6.15						
4.05	7.49	4.49		Bresztovsz		5.37	10.26	5.23						
4.35	8.10	5.12		Hódszög		5.12	10.02	5.32						
5.11	8.35	5.37		Parabuty		4.53	9.45	5.23						
5.35	8.49	5.51		Paraga		4.32	9.25	4.29						
5.46	9.16	6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.14	9.07	4.03						
6.00	9.30	6.23		Buklecz		4.00	8.55	3.48						
6.22	9.45	6.38		Petrovacz-Glozsán		3.49	8.44	3.34						
6.51	10.10	7.03		Futak		3.20	8.16	2.53						
7.14	10.31	7.25	érk.	UJVIDEK	ind.	2.55	7.55	2.15						

Oda										Szeged-Rókus — Szabadka.										Vissza									
szem. v.		szem. v.		szem. v.		szem. v.		vegy. v.		vegy. v.		szem. v.		szem. v.		szem. v.		szem. v.		szem. v.		szem. v.							
3.10	8.10	11.56	4.34	8.43	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	11.00	3.26	7.46	12.18																	
3.27	8.27	12.12	5.50	9.09		Rozszo	ind.	6.42	10.44	3.10	7.30	12.01																	
3.41	8.43	12.25	5.04	9.36		HORGOS	ind.	6.25	10.30	2.55	7.16	11.46																	
3.55	8.57	12.39	5.17	9.57		Királyhalom		5.58	10.16	2.39	7.02	11.31																	
4.10	9.11	12.53	5.31	10.17		Pátes		5.42	10.03	2.26	6.50	11.17																	
4.22	9.22	1.04	5.42	10.35	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.50	2.12	6.37	11.02																	

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomtatva.
 A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.
 Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 sind fett gedruckt.
 Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

Nyomtatóványok

intézetek, egyletek, tejszövetkezetek, ügyvédek, községek és kereskedők részére legolcsóbban kaphatók

Oblát Károly könyvnyomdájában

ZOMBORBAN.